

Fasade nord – mot Stavernsveien

FARRIS BAD

Larvik

HALVORSEN & REINE AS

Tekst: Øystein Rognebakke

Foto: nisp@dato.no

Farris Bad har blitt et unikt spa-hotell med en fantastisk beliggenhet på Batteristranda i Larvik.

Byen har fått et tilskudd som gir aktivitet og tyngde i en bydel som er i stor forandring.

Situasjon

Hotellet ligger ved Batteristranda, som det andre kvartalsbygget som danner den urbane avslutningen på Larvik by mot vest. Området er avgrenset av Farriselva i øst, Stavernsveien i nord, sjøen i syd og Batteristranda i vest. I forrige århundre var dette et inngjerdet industri- og lagerområde.

Reguleringsplanen viste to kvartalsstrukturer med en vei mellom, delvis på en fylling ut i fjorden. Offentlig tilgang til rekreasjon og kommunikasjon langs vannet ble ivaretatt med en bred korridor med gangvei langs sjøen.

Etter et parallelloppdrag mellom ulike arkitektkontorer i 2001 ble vårt kontor ble valgt for det nye hotellet.

Etter en tids bearbeidelse av vinnerutkastet ble vi invitert til å se bort fra gjeldende regulering for nettopp å skape det unike, på basis av en helt spesiell beliggenhet. Det nye konseptet ble grunnlag for ny myndighetsprosess som endte i Miljødepartementet og, etter en spennende tid, også med Miljøvernministerens godkjenning.

Hotelltomten var en sandstrand som mot gaten foran Fritzøe brygge bøyde av mot syd og en molo til en flott sandbukt. Vi valgte å bygge hotellet slik at stranden og dens avslutning mot det allerede utformede bryggeanlegget og moloen ble bevart – som et sentralt motiv.

Fasade vest – hotellromsfløy krager ut over vannet

Utforming

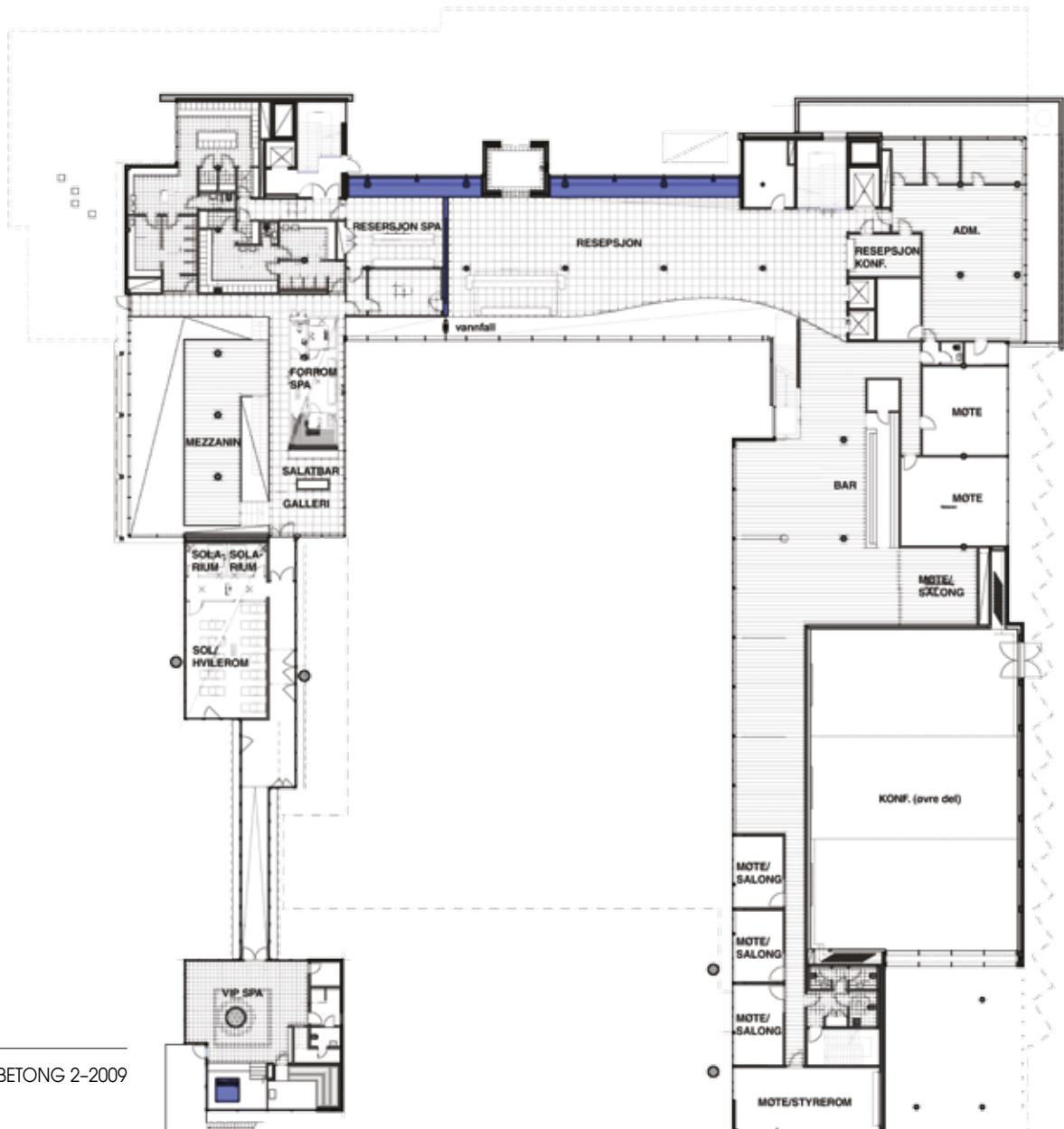
Nærhet til vannet har vært det helt sentrale. Vannspeil og strand ble en integrert del av bebyggelsen. Det var samtidig viktig å forme bebyggelsen mot bysiden, med atkomstsiden som inviterende presentasjon av hotellet.

Bygget er et atriumshus med hotellrommene hovedsaklig plassert i to etasjer og fire fløyer rundt et sentralt atrium. Hotellromsfløyene ligger fra 2. etasje og opp, under disse er det fellesfunksjoner i vinkelen mot nord og øst. Vinkelen mot syd og vest krager ut over strand og sjø med én søyle som bærer hele det sydvestre hjørnet. Det offentlige rommet trekkes inn under bygget og gjennom atriets.

Adresse:	Fritzøe Brygge 2, 3264 Larvik
Tiltakshaver:	Treschow-Fritzøe AS og Canica
Arkitekt:	Halvorsen & Reine AS v/ Øystein Rognebakke
Landskapsarkitekt:	Gullik Gulliksen AS landskapsarkitekter MNLA
Utsmykning:	Nicolaus Widerberg, Antony Gormley, Robert Mappelthorpe, Morten Krogvold, Asger Jorn m.fl.
RIB:	Sweco Grøner
Entreprenør:	Veidekke
Ferdigstilt:	2009
Areal:	ca. 15.000 m ² BRA (12.950 m ² BRA ekskl. tekn. rom og parkering)
Leverandør betong:	Unicon
Konstruksjon:	Dekker og søyler i plasstøpt betong
Materialer:	Larvikitt er brukt som kledning både ut- og innvendig, i kombinasjon med eksponert betong, bøk og glass

Bassengrommet sett mot syd

Plan 1. etasje

Utformingen gir sjøkontakt fra samtlige hotellrom, formidler tilknytningen til strand og sjø og spenningen mellom det private og offentlige rom.

Hotellet er tydelig delt i horisontalplanet mellom rometasjer og underliggende etasjer med fellesfunksjoner.

I tillegg er kjeller, underetasje og 1. etasje tydelig delt mellom spa- og øvrige fellesfunksjoner. Skillet er markert med vannets gang gjennom bygget – et designgrep med fonteneanlegg som bringer kildevannet gjennom bygget fra fasaden mot nord og ut mot sjøen.

Organisering

Bygget har totalt seks etasjer, med underjordisk kjeller og en tilbaketrukket, mindre toppetasje.

Etasjebetegnelsene forholder seg til adkomsthøyden ved Stavernsveien:

- 1. etasje er hovedetasjen, utformet med gallerier og messaniner.
- Underetasjen er husets «gulfv», her ligger de tunge fellesfunksjonene.
- I kjelleren ligger parkering, fellesfunksjoner, del av spa og tekniske rom.
- I 2. og 3. etasje ligger hotellrom og suiter.
- I en liten 4. etasje mot nordvest ligger de siste rommene som suiter. Tekniske rom for ventilasjon ligger på dekket over 3. etasje.

Farris Bad er ikke et hotell med spa-fasiliteter; det er et spa-hotell. Dette har vært en viktig presisering underveis i prosessen. Eierne har stått fast ved at anlegget, med en sterk historisk tilknytning til spa ved det tidligere Farris Bad, bruken av Farriskilden og den unike sjøbeliggenheten, skal være utformet rundt hovedfunksjonen; badet.

Sentralt i organiseringen har det derfor vært å separere transport av gjester til spa fra kurs- og konferansefunksjoner og hotellets øvrige funksjoner. Fra rometasjene velger gjestene mellom heis/trappeløp som går til spa eller til andre funksjoner. En gjest i

Varmekulp i byggets sydvestre hjørne

Dusjer i badstueverdenen

Telaldarium

Oppvarmet benk

Tre, Larvikitt og betong

Hotellet sett fra fjorden

badekåpe står ikke i samme heis som konferansegjesten i dress.

Materialer

Stedsegne materialer som Larvikitt og bøk har vært viktig i materialepaletten, supplert med store glassflater samt eksponering av betongen i vegger, dekker og andre konstruktive elementer uten overflatebehandling.

Bruken av Larvikitt er spesiell og omfattende. Kanskje viktigst for byggets karakter er Larvikitten som kledning av de to hovedrometasjene. Steinplatenes millimeterpresisjon strammer opp gesimslinje og linjen som danner det horisontale skillet mellom rom og fellesfunksjoner under.

Innvendig er Larvikitt benyttet som veggkledning og gulvmateriale, og den dominerer romopplevelsen i basseng- og badstueavdelingene.

Utvalgt stein fra ulike brudd og av ulike typer ble sendt til Italia for bearbeidelse. Det er valgt overflater som kun kan leveres fra foredlingsbedriften i Italia – overflater som slipes eller poleres, men som beholder krystallstrukturen som relieffer i flaten.

Bøk er benyttet som kontrast til steinen og for å myke opp fasader og romopplevelser. Bøken er avvirket, tørket og bearbeidet lokalt.

Mot atrié er romfløyene kledd med glass for å skape en homogen, rolig fasade som speiler himmelen.

Spa-avdelingen

Spa-avdelingen er fordelt over tre etasjer med mange ulike soner:

Kjellerplan

- behandlingsavdeling med et fellesområde der store glassrom er flankert av stille behandlingsrom
- treningsrom med apparater
- et større rom for yoga/ fellestrening

Underetasje –

spa-anleggets hovedavdeling:

- behandlingsavdeling med spesialrom, Thalassobehandlinger, et stort Hamam, Rhassol, behandlingssuite for par m.v. Hvilerom med servering
- hovedbasseng med massasje-funksjoner og motstrøm, boblebad, oppvarmede hvilebenker, dusjer og Kneipp-basseng for fortterapi og blodomløp
- badstueavdelingen. Langs et langstrakt rom med utgang til uteområde og inn til en kaldkulp ligger en rekke funksjoner. Farrisgrotten; et basseng med kildevann i et rom helt kledd med Larvikitt. Dampbadstue, Finsk badstue, opplevelsesdusjer og tre badstuer med ulik temperatur, interiør, luftfuktighet og duft.

1. etasje:

- garderobebehandling
- dameavdeling på galleriet med damp- og tørrbadstue, oppvarmet hvilebenk, dusjer og wc. Sitteavdeling og adkomst ned til bassenget via en stor messanin

- solarier og et vestvendt hvilerom
- VIP-avdeling; komplett spa-avdeling med badstue, dusjer og et varmt basseng med utsikt mot havhorisonten. Trappeatkomst ned i sjøen for bading, lukket atkomst til hotellets flotteste suite i etasjen over.

Kunstnerisk utsmykking

Fonteneanlegget, som markerer et skillet mellom spa og øvrige funksjoner, starter med et vannspeil på hver side av en «inngangsboks» i den trippelhøye glassfasaden. På fasaden er det et trykk signert fotograf Morten Rakke, som viser bøkeskogen. Vannet til Farrisilden faller som kjent i Bøkeskogen.

Vannet renner under en glassplate på tvers av resepsjonsområdet og skiller hotellresepsjon fra spa-resepsjon. Over vannet er det en skillevegg i glass, sandblåst til et kunstverk av legemer i vann av Nicolaus Widerberg. Vannet renner ned på en Widerbergskulptur i et basseng mot yttervegg. Utenfor fortsetter vannet i et helårs utebasseng som har skulpturelt utformet glass i midten.

I øvrige fellesområder er det kunst på vegger og gulv, med tilrettelagt belysning. Arealene foran heis- og trappeadkomstene i rometasjene er lyse og store og fungerer som gallerier.

I atrié er en høy, langstrakt skulptur av Widerberg plassert i overgan-

Byggets hjørne over vannet sett fra atriets

gen mellom sand og vann, direkte i gjestens siktlinje ved adkomst. Denne bronsemannen er 6,5 meter høy og står på en massiv Larvikittblokk, slik at hodet når høyden til gjestene i resepsjonen.

Kunsten er med på å øke spenningen i romfølger og myke opp uttrykket, som ellers er stramt komponert.

Statiske utfordringer

Farris Bad er et plasstøpt betongbygg med helt spesielle bygningstekniske løsninger som svar på de uvanlige spennlengdene bygget har. Utformingen med de høytstående romfløyene som står på det éne søylepunktet i sjøen, har gitt konstruktive løsninger som også har påvirket planløsningen av hotellrommene.

Vi ønsket å synliggjøre betongen som strukturelt element i bygget, og har i et utmerket samarbeid med Sweco Grøner som konsulent kunnet utforske betongens muligheter.

I romfløyene mot syd og vest er korridorvegger og dekket over korridor 2. etasje samt under korridor 1. etasje hovedbærestruktur, og inneholde store mengder spennarmering oppspent etter ferdig støpearbeider.

At arkitekten sto fast på eksponert betong i en kald synlig himling under disse volumene har også blitt løst av en kreativ ingeniørgruppe, og forsterket byggets uttrykk.

Den offentlige gangveien i betong fører gjennom atriets

Halvorsen & Reine AS

www.heras.no

ble etablert i 1974. Kontoret har 18 ansatte, der flertallet er eiere.

Vi gjennomfører byggeoppdrag i alle størrelser og kategorier: hoteller og restauranter, industribygg, boliger, turistanlegg og helsebygg. Større ombyggings- og rehabiliteringsarbeider er gjennomført i samarbeid med lokale, antikvariske myndigheter.

Kontoret har ekspertise i visualisering av prosjekter - 3D datafremstilling og manuell perspektivtegning.

Samarbeid og medvirkning

Arbeidet med Farris Bad har vært spesielt engasjerende og utfordrende, og samtidig lystbetont på grunn av god samhandling aktørene imellom. I tillegg til tiltakshavernes engasjement, har Choice som leietaker bistått med sin prosjektkompetanse og sine dyktige prosjektmedarbeidere.

Prosjekteringsteamet har hatt gode arbeidsforhold i en komplisert entreprisemodell – i stor grad takket være

de deltakende firmaers dyktige medarbeidere og byggherres representant og prosjektleder.

Veidekke har hatt et team av dedikerte og trivelige medarbeidere som har løst utfordringene etter hvert som de har dukket opp, og slik har også de andre entreprenørene opptrådt.

Larvik kommune deltok i hele prosessen, og har hele veien bidratt til prosjektgjennomføringen.